

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNI ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

Član 1.

U Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni glasnik RS”, br. 20/09, 72/09 i 91/10), u članu 4. stav 1, tačka na kraju tačke 12) zamenjuje se tačkom sa zapetom i dodaju se tač. 13) i 14), koje glase:

„13) institucije elektronskog novca;

14) platne institucije.”

Član 2.

U članu 12. stav 1. menja se i glasi:

„(1) Društvo za osiguranje, društvo za posredovanje u osiguranju, društvo za zastupanje u osiguranju i zastupnik u osiguranju koji ima dozvolu za obavljanje poslova životnog osiguranja, društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i njihovi osnivači, kao i institucije elektronskog novca – ne moraju vršiti radnje i mere poznavanja i praćenja stranke u sledećim slučajevima:

1) pri zaključivanju ugovora životnog osiguranja kod kojih pojedinačna rata premije ili zbir više rata premije osiguranja koje treba platiti u jednoj kalendarskoj godini ne prelazi iznos od 1.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu ili ako plaćanje jednokratne premije ne prelazi iznos od 2.500 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu;

2) pri zaključivanju ugovora o članstvu u dobrovoljnom penzijskom fondu ili ugovora o penzijskom planu, pod uslovom da prava iz tih ugovora nije moguće preneti na treće lice ili ih koristiti kao obezbeđenje za uzimanje kredita ili pozajmice;

3) pri izdavanju elektronskog novca kada iznos tog novca pohranjen na sredstvu koji se ne može dopunjavati ne prelazi 250 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu ili ako ukupan iznos elektronskog novca pohranjen na sredstvu koji se može dopunjavati u kalendarskoj godini ne prelazi 2.500 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu, osim kada je na zahtev imaoca elektronskog novca u istoj kalendarskoj godini otkupljen elektronski novac u iznosu 1.000 evra ili više u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu.”

Član 3.

U članu 84. stav 1. reči: „iz člana 4. stav 1. tač. 1, 2, i tač. 4–6. ovog zakona.” zamenjuju se rečima: „iz člana 4. stav 1. tač. 1), 2), 4), 5), 6), 13) i 14) ovog zakona.”

Član 4.

Ovaj zakon objavljuje se u „Službenom glasniku RS“ i stupa na snagu 1. oktobra 2015. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. stav 1. tač. 6) i 17) Ustava RS, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje pravni položaj privrednih subjekata, sistem obavljanja privrednih i drugih delatnosti, kao i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu sa Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni glasnik RS”, br. 20/2009, 72/2009 i 91/2010) (u daljem tekstu: Zakon) potrebno je u dovoljnoj meri usaglasiti sa odredbama novog Zakona o platnim uslugama, kako bi se omogućila njegova nesmetana primena u praksi i smanjili rizici koji se odnose na pranje novca i finansiranje terorizma.

Zakonom o platnim uslugama, u skladu s propisima Evropske unije, pre svega direktivama u oblasti platnih usluga i elektronskog novca, uvode se nove vrste privrednih subjekata – platne institucije i institucije elektronskog novca. Imajući u vidu moguću uključenost tih institucija u domaćim i stranim tokovima plaćanja, neophodno je pojam obveznika iz Zakona proširiti i na njih.

Pored toga, Zakonom o platnim uslugama uvodi se novi institut – elektronski novac, koji se obično određuje kao digitalni ekvivalent gotovog novca, odnosno elektronski pohranjena novčana vrednost koja se izdaje nakon prijema novčanih sredstava, a prihvata se kao sredstvo plaćanja od trećih lica. Taj novac stoga predstavlja pripejd instrument i koristi se za plaćanja bez neophodnosti korišćenja računa u banci. U određenim situacijama, međutim, kada iznos elektronskog novca pohranjenog na određenom sredstvu (npr. na kartici) ne prelazi odgovarajući iznos, potrebno je institucije elektronskog novca izuzeti iz obaveze poznavanja i praćenja stranke. Stoga je izmenjen član 12, i to na način koji je u potpunosti u skladu s propisom Evropske unije kojim se uređuje sprečavanje pranja novca (Direktiva EU 2005/60/EZ).

Imajući u vidu da Narodna banka Srbije nadzire platne institucije i institucije elektronskog novca u skladu s predloženim Zakonom o platnim uslugama, kao i da vrši nadzor nad primenom Zakona kod banaka, društava za osiguranje i drugih finansijskih institucija nad čijim poslovanjem inače vrši nadzor – potrebno je utvrditi da Narodna banka Srbije vrši nadzor nad primenom Zakona i kod platnih institucija i institucija elektronskog novca.

Razmotrene su mogućnosti da se navedeni problemi reše i na drugi način, ali bez izmene zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca to nije moguće.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. menja se član 4. stav 1. Zakona, kako bi se lista obveznika dopunila institucijama elektronskog novca i platnim institucijama.

Članom 2. menja se član 12. stav 1. Zakona, kako bi se među finansijske institucije na koje se odnosi izuzetak od radnji i mera poznavanja i praćenja stranke, kod određenih usluga, svrstale i institucije elektronskog novca, na koje se ovaj izuzetak odnosi ako ovaj novac izdaju na sredstvu (npr. kartici) tako da se iznos tog novca ne može dopunjavati i ne može preći 150 evra ili se može dopunjavati, a ne može preći 2.500 evra u kalendarskoj godini, osim u slučaju da stranka u istoj

kalendarskoj godini unovči iznos elektronskog novca u visini najmanje 1.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu.

Članom 3. menja se član 84. stav 1. Zakona, kako bi se Narodnoj banci Srbije omogućilo da vrši nadzor nad primenom Zakona kod institucija elektronskog novca i platnih institucija.

U članu 4. uređuju se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se ovaj zakon donese po hitnom postupku iz istih razoga zbog kojih je i Zakon o platnim uslugama potrebno doneti po hitnom postupku. Naime, ovaj zakon predstavlja prateći zakon u odnosu na Zakon o platnim uslugama, koji se donosi radi usklađivanja s propisima Evropske unije, pri čemu se odredbama ovog zakona vrši i usklađivanje s Direktivom EU 2005/60/EZ.

VI. PREGLED ODREDBA ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA KOJE SE MENJAJU I DOPUNJUJU

Obveznici

Član 4.

(1) Obveznici, u smislu ovog zakona, su:

- 1) banke;
- 2) ovlašćeni menjači;
- 3) društva za upravljanje investicionim fondovima;
- 4) društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima;
- 5) davaoci finansijskog lizinga;
- 6) društva za osiguranje, društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju i zastupnici u osiguranju koji imaju dozvolu za obavljanje poslova životnog osiguranja;
- 7) lica koja se bave poštanskim saobraćajem;
- 8) brokersko-dilerska društva;
- 9) organizatori posebnih igara na sreću u igračnicama;
- 10) priređivači igara na sreću koje se organizuju putem Interneta, telefona ili na drugi način putem telekomunikacionih veza;
- 11) preduzeća za reviziju;
- 12) ovlašćeni revizori;
- 13) INSTITUCIJE ELEKTRONSKOG NOVCA;
- 14) PLATNE INSTITUCIJE.

(2) Obveznicima se smatraju i preduzetnici i pravna lica koja vrše sledeće delatnosti:

- 1) posredovanje u prometu nepokretnosti;
- 2) pružanje računovodstvenih usluga;
- 3) poresko savetovanje;
- 4) posredovanje u sklapanju kreditnih poslova i davanju zajmova;
- 5) faktoring i forfeting;
- 6) davanje jemstava;
- 7) pružanje usluga prenosa novca.

(3) Pravna ili fizička lica iz st. 1. i 2. ovog člana koja obavljaju delatnost samo povremeno ili u ograničenom obimu i kod kojih postoji neznatan rizik za pranje novca ili finansiranje terorizma, nisu dužni da sprovode radnje i mere propisane ovim zakonom ako ispunjavaju posebno propisane uslove.

(4) Ministar nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: ministar), na predlog Uprave, može propisati uslove iz stava 3. ovog člana, a u skladu sa tehničkim kriterijumima propisanim u priznatim međunarodnim standardima i mišljenjem organa iz člana 82. ovog zakona nadležnog za nadzor nad primenom ovog zakona kod tog pravnog ili fizičkog lica.

Izuzetak od poznavanja i praćenja stranke kod određenih usluga

Član 12.

~~(1) Društvo za osiguranje, društvo za posredovanje u osiguranju, društvo za zastupanje u osiguranju i zastupnik u osiguranju koji ima dozvolu za obavljanje poslova životnog osiguranja, društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i njihovi osnivači, ne moraju vršiti radnje i mere poznavanja i praćenja stranke prilikom:~~

~~1) zaključivanja ugovora životnog osiguranja kod kojih pojedinačna rata premije ili više rata premije osiguranja, koje treba platiti u jednoj kalendarskoj godini, ukupno ne prelazi iznos od 1.000 evra u dinarskoj protivvrednosti ili ako plaćanje jednokratne premije ne prelazi iznos od 2.500 evra u dinarskoj protivvrednosti;~~

~~2) zaključivanja ugovora o članstvu u dobrovoljnom penzijskom fondu ili ugovora o penzijskom planu pod uslovom da nije moguće preneti prava iz tih ugovora na treće lice ili ta prava koristiti kao obezbeđenje za uzimanje kredita ili pezajmice.~~

(1) DRUŠTVO ZA OSIGURANJE, DRUŠTVO ZA POSREDOVANJE U OSIGURANJU, DRUŠTVO ZA ZASTUPANJE U OSIGURANJU I ZASTUPNIK U OSIGURANJU KOJI IMA DOZVOLU ZA OBAVLJANJE POSLOVA ŽIVOTNOG OSIGURANJA, DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOVIMA I NJIHOVI OSNIVAČI, KAO I INSTITUCIJE ELEKTRONSKOG NOVCA – NE MORAJU VRŠITI RADNJE I MERE POZNAVANJA I PRAĆENJA STRANKE U SLEDEĆIM SLUČAJEVIMA:

1) PRI ZAKLJUČIVANJU UGOVORA ŽIVOTNOG OSIGURANJA KOD KOJIH POJEDINAČNA RATA PREMIJE ILI ZBIR VIŠE RATA PREMIJE OSIGURANJA KOJE TREBA PLATITI U JEDNOJ KALENDARSKOJ GODINI NE PRELAZI IZNOS OD 1.000 EVRA U DINARSKOJ PROTIVVREDNOSTI PREMA ZVANIČNOM

SREDNJEM KURSU ILI AKO PLAĆANJE JEDNOKRATNE PREMIJE NE PRELAZI IZNOS OD 2.500 EVRA U DINARSKOJ PROTIVVREDNOSTI PREMA ZVANIČNOM SREDNJEM KURSU;

2) PRI ZAKLJUČIVANJU UGOVORA O ČLANSTVU U DOBROVOLJNOM PENZIJSKOM FONDU ILI UGOVORA O PENZIJSKOM PLANU, POD USLOVOM DA PRAVA IZ TIH UGOVORA NIJE MOGUĆE PRENETI NA TREĆE LICE ILI IH KORISTITI KAO OBEZBEĐENJE ZA UZIMANJE KREDITA ILI POZAJMICE;

3) PRI IZDAVANJU ELEKTRONSKOG NOVCA KADA IZNOS TOG NOVCA POHRANJEN NA SREDSTVU KOJI SE NE MOŽE DOPUNJAVATI NE PRELAZI 250 EVRA U DINARSKOJ PROTIVVREDNOSTI PREMA ZVANIČNOM SREDNJEM KURSU ILI AKO UKUPAN IZNOS ELEKTRONSKOG NOVCA POHRANJEN NA SREDSTVU KOJI SE MOŽE DOPUNJAVATI U KALENDARSKOJ GODINI NE PRELAZI 2.500 EVRA U DINARSKOJ PROTIVVREDNOSTI PREMA ZVANIČNOM SREDNJEM KURSU, OSIM KADA JE NA ZAHTEV IMAOCA ELEKTRONSKOG NOVCA U ISTOJ KALENDARSKOJ GODINI OTKUPLJEN ELEKTRONSKI NOVAC U IZNOSU 1.000 EVRA ILI VIŠE U DINARSKOJ PROTIVVREDNOSTI PREMA ZVANIČNOM SREDNJEM KURSU.

(2) Odredbe stava 1. ovog člana i propisa donetog na osnovu člana 4. stav 3. ovog zakona ne primenjuju se ako postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

Ostali organi nadležni za vršenje nadzora

Član 84.

(1) Narodna banka Srbije vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tač. 1, 2, i tač. 4-6. ovog zakona. IZ ČLANA 4. STAV 1. TAČ. 1), 2), 4), 5), 6), 13) I 14) OVOG ZAKONA.

(2) Komisija za hartije od vrednosti vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tačka 1. ovog zakona kada se radi o kastodi i brokersko-dilerskim poslovima i člana 4. stav 1. tač. 3. i 8. ovog zakona.

(3) Uprava za igre na sreću vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tač. 9. i 10. ovog zakona.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove poštanskog saobraćaja vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tačka 7. ovog zakona, kada se radi o vrednosnim pošiljkama.

(5) Ministarstvo nadležno za inspekcijski nadzor u oblasti trgovine vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 2. tačka 1. ovog zakona.

(6) Advokatska komora vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane advokata.

(7) Poreska uprava i ministarstvo nadležno za inspekcijski nadzor u oblasti trgovine vrše nadzor nad primenom odredbe člana 36. ovog zakona

(8) Devizni inspektorat vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tač. 2) i 7) i člana 4. stav 2. tač. 5) i 7) ovog zakona, u poslovima međunarodnog platnog prometa.

(9) Organi iz ovog člana dužni su da jedan drugom na zahtev dostave sve podatke i informacije potrebne za vršenje nadzora nad primenom ovog zakona.

(10) Obveznik i advokat dužni su da organima iz ovog člana dostave podatke, informacije i dokumentaciju koja je neophodna za vršenje nadzora odmah a najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja zahteva.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa:

Narodna banka Srbije, kao predlagač propisa

2. Naziv propisa:

Predlog zakona o izmenama i dopuni Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma / Proposal for the Law on Amendments and Supplements to the Law on the Prevention of Money Laundering and the Financing of Terrorism

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Odredbe Sporazuma – Naslov VII Pravosuđe, sloboda i bezbednost, član 84. Pranje novca i finansiranje terorizma i Naslov VIII, Politike saradnje, član 91. Bankarstvo, osiguranje i druge finansijske usluge

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Član 8. Sporazuma - Najviše četiri, odnosno šest godina

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

„Ispunjava u potpunosti“

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

NEMA

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (NPAA) u delu 3. Sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva u EU, 3.4. Slobodno kretanje kapitala, 3.4.2. Platni sistem predviđeno je donošenje Zakona o platnim uslugama tokom 2014. godine kojim bi se izvršilo prilagođavanje zakonodavnog okvira kojim se uređuje tržište platnih usluga u Republici Srbije propisima EU, pre svega Direktivi o platnim uslugama (2007L0064) i Direktivi o elektronskom novcu (2009L0110). U tom delu je napomenuto i da će predlog zakona o platnim uslugama biti podnet Narodnoj skupštini Republike Srbije na usvajanje tek kada budu pripremljeni prateći zakoni, između ostalih, i predlog izmena zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Deo treći, Politika i unutrašnje mere Unije, Naslov IV, Slobodno kretanje, ljudi, usluga i kapitala, Poglavlje 4, Kapital i plaćanja, član 63, i Naslov V, Oblast slobode, bezbednosti i pravde, Glava 4, Pravosudna saradnja u krivičnim stvarima, član 83.

The Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title IV, Free Movement of Persons, Services and Capital, Chapter 4, Capital and Payment, Article 63, and Title V, Area of Freedom, Security and Justice, Chapter 4, Judicial Cooperation in Criminal Matters, Article 83.

„Potpuno usklađen“ – propis je u skladu s odredbama primarnih izvora prava Evropske unije i usklađen je sa svim načelima koja iz tih odredaba proizlaze.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

32005L0060

Direktiva 2005/60/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 26. oktobra 2005. o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema radi pranja novca finansiranja terorizma; Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on the Prevention of the Use of the Financial System for the Purpose of Money Laundering and Terrorist Financing

„potpuno usklađen“ – predlog propisa je u skladu sa odredbama sekundarnog izvora prava Evropske unije koje su relevantne za primenu propisa EU kojima se uređuju platne usluge i elektronski novac. Primarni cilj donošenja Zakona o izmenama i dopuni Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma jeste usklađivanje sa propisima EU pod celex br. 32007L0064 i 32009L0110 kojima je izmenjena, odnosno dopunjena Direktiva EU celex br. 32005L0060 kojim se uređuje sprečavanje korišćenja finansijskog sistema radi pranja novca finansiranja terorizma. U tom smislu je postignuta potpuna usklađenost.

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Tabele usklađenosti za ovaj propis dostavljene su uz Predlog zakona o platnim uslugama.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Zvaničnih prevoda nema, propisi su evidentirani kao prioriteta u procesu prevođenja koji je organizovala Vlada RS, prevođenje je u različitim fazama, ali nijedan prevod još uvek nije verifikovan.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

NE

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Nije bilo.

Datum: 3. decembra 2014. godine

Guverner Narodne banke Srbije

dr Jorgovanka Tabaković